

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри приватного права
25 травня 2026 року, протокол № 11.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ПРАВОВИХ СПОРІВ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК

Професорка кафедри приватного права,
кандидатка юридичних наук, професорка

Надія БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА

10 травня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

25 травня 2026 року

АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ПРАВОВИХ СПОРІВ

3 кредити ЄКТС, 90 годин:
18 г. лекційні заняття, 18 г. семінарські заняття,
54 г. самостійна робота

Надія

Бондаренко-Зелінська

к.ю.н., професорка,
професорка кафедри приватного права
Хмельницького університету управління
та права

імені Леоніда Юзькова, медіаторка,
членкиня Національної асоціації
медіаторів України,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8570-6920>

Google

Scholar <https://scholar.google.com/citations?user=elsZejsAAAAJ>

ВТ 16:30-17:30

Час спілкування онлайн
flaming_n@ukr.net

ЧТ 16:30-17:30,

Час офлайн-спілкування

+38097-2888-177; +38066-2888-177

Юридичний факультет, каб. 218

Опис курсу/дисципліни:

Альтернативне вирішення спорів (ABC_2026) – це обов'язкова навчальна дисципліна, яка вивчається студентами на другому освітньому рівні здобувачів вищої освіти ступеня магістр за спеціальністю D 8 «Право», галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»¹. В процесі вивчення ABC_2026 студенти зможуть поглибити свої знання у сфері примирних процедур, застосування яких дозволяє максимально ефективно врегульовувати конфлікти та спори, серед яких: переговори, фасилітація, медіація, консиліація тощо. Крім того студенти матимуть нагоду освоїти такі soft-skills як: навички конструктивного діалогу (взаємодії) з іншими людьми, в т. ч. в конфліктній ситуації; професійно-орієнтоване критичне мислення; креативність як здатність до творчого пошуку, нестандартного рішення завдань тощо.

Зміст ABC_2026

Детально зміст навчальної дисципліни викладено в Робочій програмі та Навчально-методичних матеріалах (далі – НММ_ABC) <https://univer.km.ua/studentu/navchalno-metodychne-zabezpechennya>

• **Цілі навчання:** засвоєння базових теоретичних знань щодо правової природи конфліктів, їх диференціації та особливостей правових спорів, як виду конфліктів; набуття практичних навичок аналізу конфліктної ситуації та оцінки потенційної ефективності різноманітних способів вирішення спорів для конкретного конфлікту; набуття навичок застосування комунікативних та примирних методик, інших soft-skills, а також використання результатів примирної процедури для відновлення нормальних правовідносин між сторонами конфлікту.

¹ Освітньо-професійна програма «Магістр Права» <https://surl.li/cfhosd>

Передумови/основні вимоги:

Ефективність освоєння матеріалу буде вища при належному вивченні перед початком курсу таких дисциплін як: Зобов'язання з відшкодування шкоди; Юридичний супровід економічної діяльності; Практика цивільного судочинства; Процесуальні рішення у кримінальному провадженні; Теорія і практика адміністративного судочинства.

Частково зміст дисципліни перекликається з такими дисциплінами як: Техніка переговорів та комунікація; Право інтелектуальної власності; Договори у сфері нерухомості; Теорія та практика спадкового права; Проблеми сімейного права; Медичне право; Теоретико-прикладні проблеми юридичної відповідальності; Міжнародні комерційні угоди; Міжнародні комерційні угоди; Охорона і захист трудових прав та законних інтересів працівників.

Таблиця № 1.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ КІО_2026
для магістрів ДФЗО

№ П/П	ТИП ЗАНЯТТЯ	ГОДИНИ	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	ДАТА І ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ	ФОРМИ НАВЧАННЯ	МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ
1.	Лекція 1.	2	Конфлікти та правові спори в практиці юриста.	згідно розкладу ²	Інтерактивна лекція	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн ³
2.	Лекції 2.	2	Загальна характеристика альтернативного вирішення правових спорів (АВС)	згідно розкладу	Інтерактивна лекція	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
3.	Лекції 3 4.	4	Переговори як базовий спосіб альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	Інтерактивна лекція	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
4.	Лекції 5-7.	6	Посередництво та медіація в системі альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	Інтерактивна лекція	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
5.	Лекції 8-9.	4	Арбітраж та комбіновані (гібридні) способи АВС в Україні	згідно розкладу	Інтерактивна лекція	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
6.	Семінар 1.	2	Конфлікти та правові спори в практиці юриста.	згідно розкладу	Усне опитування, Тренінги	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн

² Посилання на актуальний розклад занять <https://univer.km.ua/pro-universitytet/fakultety/yurydychnyy-fakultet/rozklady>

³ як альтернативний варіант у випадку відсутності можливості проведення занять безпосередньо в аудиторії застосовується ZOOM <https://us05web.zoom.us/j/89516968633?pwd=zPaa4cSZp6xvM2mPxaqnbCaNQx0Lti.1>

					«Айсберг конфлікту»/ «Картографія конфлікту»	
7.	Семінар 2.	2	Загальна характеристика альтернативного вирішення правових спорів (АВС)	згідно розкладу	Усне опитування, Груповий інтерактив «Ціна перемоги»/	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
8.	Семінар3.	2	Переговори як базовий спосіб альтернативного вирішення правових спорів (I)	згідно розкладу	Усне опитування, вирішення кейсів Тренінг «Я-повідомлення», «Техніки запитань»	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
9.	Семінар 4.	2	Переговори як базовий спосіб альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	Практикум «Переговори в стилі Win-Win»	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
10.	Семінар 5.	2	Посередництво та медіація в системі альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	Усне опитування, вирішення кейсів Тренінги «Активне слухання», «Нейтральне перефразування»	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
11.	Семінар 6.	2	Посередництво та медіація в системі альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	Тренінги «Кришталева ваза», «Фрейм/рефреймінг»	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
12.	Семінар7.	2	Посередництво та медіація в системі альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	Симуляція медіації	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
	Семінар 8.	2	Арбітраж та комбіновані (гібридні) способи АВС в Україні	згідно розкладу	Усне опитування, Практикум «Анатомія арбітражної угоди: від патології до досконалості»/ «Обмін стільцями»	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
13.	Семінар 9.	2	Арбітраж та комбіновані	згідно розкладу	Практикум (робота в парах/групах)	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн

			(гібридні) способи АВС в Україні		інтерактив «Мед-арб»	
14.	САМОСТІЙНА РОБОТА	54	Охоплює усі теми	не пізніше ніж за 7 днів до заліку	Скласти проекти юридичних документів, якими супроводжується примирна процедура (процедура АВС на вибір здобувача)	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн
15.	Залік	2		згідно розкладу заліків	два теоретичних питання та одне ситуаційне завдання.	аудиторія корпусу ЮФ/ офлайн

Основні джерела рекомендовані для підготовки до аудиторних занять з АВС_2026

1. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.]; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с.
2. Альтернативні позасудові способи вирішення спорів. Загальний огляд: вебінар Координаційного центру з надання БПД. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jeVZVS1GlqE>
3. Анімовані відео експлейнери про медіацію українською від Української академії медіації. URL: https://www.youtube.com/playlist?list=PL6f1SWCDsXKrPf_TIE43Axo6imbQNH_Wdq
4. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування ; уклад. Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Терешко. Львів:ПАІС, 2007. 296 с.
5. Альтернативні способи вирішення спорів : навч. посіб. / М. Я. Білак, Ю. Д. Притика, О. М. Спектор, М. М. Хоменко; ред.: Ю. Д. Притика. Харків : Право, 2019. 261
6. Альтернативні способи вирішення трудових спорів : навч. посіб./ Бурак В. Я., Кулачок-Тітова Л. В., Пилипенко П. Д., Чудик-Білоусова Н. І. ; під ред. У. Гелльманна, П. Д. Пипипенка. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 172 с.
7. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.
8. Бобровник С. В. Компроміс і конфлікт у праві: антрополого-комунікативний підхід до аналізу: монографія. К.: Юридична думка, 2011. 384 с.
9. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Врегулювання правових спорів онлайн: поняття та сутність, стан впровадження в Україні. Вісник Національної академії правових наук України. 2023. Т. 30. № 1. С. 213–226. DOI: 10.31359/1993-0909-2023-30-1-213 URL: <http://visnyk.kh.ua/uk/article/vregulyuvannya-pravovikh-sporiv-onlayn-ponyattya-ta-sutnist-stan-vprovadzhennya-v-ukrayini>
10. Бондаренко-Зелінська Н.Л. Врегулювання спору за участі судді: проблеми та перспективи застосування. Університетські наукові записки. 2018. №67-68. С. 62-70.

11. Ващенко І. В., Кляп М. І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К. : Знання, 2013. 407 с.
12. Григоренко Л. Медіація в Україні: мистецтво вирішення спорів. Київ: Центр української літератури, 2026. 74 с.
13. Закон України «Про медіацію». Науково-практичний коментар. Станом на 1 квітня 2023 р. / За заг. ред. Кармази О. О., Федоренко Т. В., Ізюти П. О. К. : Талком, 2023. 241 с. https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/komentar_pro_mediaciu_compressed.pdf
14. Зцілення ран конфлікту. Медіація може допомогти. Ален Лемперер, Жак Зальцер, Орельєн Колсон, Ірина Кордунян, Мішель Пекар, Юджин Б. Коган Київ: Видавництво РАЦЮ, 2024, 344 с. URL: <https://www.mediation-help.com/wp-content/uploads/2024/09/zczilennya-ran-konfliktu-.pdf>
15. Кухарська Н. О., Смирнова Н. В. Стратегія ділових переговорів : навчальний посібник. Одеса : ДУІТЗ, 2024. 260 с.
16. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с. https://kneu.edu.ua/userfiles/lib/Mediatsiya_profesiyniy_diyalnosti_yurysta_19.pdf
17. Нагнибіда В. І. Механізм правозастосування при вирішенні спорів у міжнародному комерційному арбітражі / За наук. ред. проф. О. Д. Крупчана. К., 2020. 492 с. https://repository.ndipp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/1014/Nahnybida_Mono_Print_Final.pdf?sequence=1&isAllowed=y
18. Міжнародний комерційний арбітраж: навчальний посібник : за ред. У. Хелмана, В. М. Коссака. Хмельницький : Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2015. 210 с.
19. Науково-практичний коментар до Закону України “Про медіацію” Київ: Видавництво РАЦЮ, 2024, 100 с. URL: <https://www.mediation-help.com/wp-content/uploads/2025/03/naukovo-praktichnij-komentar-do-zakonu-ukra%D1%97ni-pro-mediacyiu.pdf>
20. Про медіацію, або Як швидко вирішити конфлікт, не звертаючись до суду. Вид. 3-тє доп. К.: Український Центр Медіації при Києво-Могилянській Бізнес Школі, 2021, 124 с.
21. Резнікова В.В. Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти): монографія. Хмельницький : Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. 706 с.
22. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект :Навч.-метод. Посібник. К.: ФОП Стеценко В.В. 2016. 192 с.
23. Спиридонова К.С. Міжнародний комерційний арбітраж:арбітрабельність спорів: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 184 с.
24. Стоун Дуглас, Петтон Брюс, Гін Шейла Складні розмови: як обговорювати те, що хвилює найбільше; пер. з англ. О. Ліпської. Х.: Віват, 2019. 272с.
25. Фасилітування роботи у малих групах: практичний посібник для тренерів. К., ФОП Демчинський О.В., 2017. 32 с.
26. Хід реалізації пілотного проєкту «Програма відновного правосуддя за участю неповнолітніх, які є підозрюваними, обвинуваченими у вчиненні кримінального правопорушення» : Інформаційно- аналітичний звіт з 09 вересня 2024 року по 16 червня 2025 року. URL: <https://legalaidd.gov.ua/wp-content/uploads/2025/06/informaczijno-analitychnyj-zvit-vidnovne-pravosuddya-2025.pdf>
27. Яхно Т. П. Куревіна І.О. Конфліктологія та теорія переговорів. К.: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.
28. Європейська Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (04.11.1950 р.). URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
29. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй (10.12.1948 р.) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

30. Конвенція про права дитини, ратифікована Постановою Верховної Ради № 789-XII від 27.02.1991 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
31. Конвенція про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, приєднання України Законом №3303-IV від 11.01.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_188#Text
32. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради Про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах (21.05.2008 р.) URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/52/oj/eng?eliuri=eli%3Adir%3A2008%3A52%3Aoj&locale=it>
33. Директива 2013/11/ЄС Європейського парламенту і Ради Про альтернативне вирішення споживчих спорів і про внесення змін до UNCITRAL Mediation Rules (2021) URL: https://uncitral.un.org/sites/default/files/media-documents/uncitral/en/22-01369_mediation_rules_ebook_1.pdf
34. Конвенція ООН про міжнародні угоди про врегулювання, що виникають в результаті медіації. URL: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2019/05/20190501%2004-11%20PM/Ch-XXII-4.pdf> ;
https://uncitral.un.org/ru/texts/mediation/conventions/international_settlement_agreements
35. UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation, 2018 р. URL: https://uncitral.un.org/en/texts/mediation/modellaw/commercial_conciliation
36. Green paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law COM/2002/0196 final (19.04.2002) (Зелена книга альтернативного вирішення спорів у цивільному та комерційному праві) EUR-Lex Access to European Union law. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52002DC0196>
37. Про медіацію: Закон України № 1875-IX від 16.11.2021 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
38. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України № 4002-XII від 24.02.1994 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>
39. Про третейські суди: Закон України № 1701-IV від 11.05.2004 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>
40. Державний стандарт соціальної послуги медіації, затв. Наказом Міністерства соціальної політики України від 03.06.2024 №269-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1160-24#Text>
41. Програма відновного правосуддя за участю неповнолітніх, які є підозрюваними, обвинуваченими у вчиненні кримінального правопорушення: Наказ Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора «Про реалізацію пілотного проєкту від 22.07.2024 № 2176/5/501/176. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1116-24#Text>

Форми та методи навчання:

Навчання з даної дисципліни передбачає поєднання індивідуальної та групової форм навчання. Основними формами групового навчання є лекції та практичні заняття. Індивідуальне навчання застосовується при виконанні здобувачами самостійної, індивідуальної та наукової роботи.

При вивченні АВС_2026 планується застосування як традиційної системи методів та прийомів (інформаційно-рецептивні (словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний) методи; метод проблемного викладання (аналітичний); евристичний (пошуковий, частково пошуковий) та дослідницький методи), так і інноваційні інтерактивні методики: он-лайн лекції, застосуванням під час занять та при підготовці до них інформаційно цифрових засобів для забезпечення безпосередньої роботи здобувачів з електронними версіями оригіналів джерел, релевантними кейсами; для візуалізації тощо; залучення до проведення занять практичних працівників тощо.

Форми та методи контролю:

Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування здобувачів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) вирішення практичних кейсів
- 4) проведення симуляцій в офлайн- та/або онлайн- форматах;
- 5) виконання робіт у формі есе, таблиць, схем;
- 6) оприлюднення результатів індивідуальної самостійної та/або позааудиторної роботи;
- 7) захист підготовленого публічного виступу.

При оцінюванні поточної успішності застосовуються різні **методи**:

- 1) стандартні методи оцінювання: усне та/або, письмове опитування/перевірка, графічна, практична (кейсова), тестова перевірка.
- 2) нестандартні методи оцінювання: само- та взаємо- оцінювання, система накопичення балів тощо.
- 3) комбіновані методи

Вимоги та критерії оцінювання див.: Таблиця № 2.

Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку в третьому семестрі.

Політика та цінності:

• *Політика відвідування.* Здобувачам рекомендовано бути присутніми на аудиторних заняттях. У зв'язку з ситуацією у країні та (в т.ч. загрозами ракетних ударів) з огляду на набуття чинності Указів Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні" та № 69 "Про загальну мобілізацію", основним способом проведення аудиторних занять є відеоконференц-зв'язок. Водночас за наявності об'єктивних та/або поважних⁴ причин допускається можливість взаємодії з викладачем у будь-який доступний для здобувачів спосіб, що дозволяє ефективно комунікувати учасникам освітнього процесу⁵. Тому Силабус передбачає можливість набрання здобувачами певної кількості балів для семестрової оцінки дистанційно та/або позааудиторно.

• *Протоколи комунікації.* В рамках АВС_2026 запланована безпосередня комунікація та взаємодія викладача і студентів в навчальних аудиторіях Університету.

Також студент може отримати індивідуальну консультацію в години прийому викладача на кафедрі (двічі на тиждень) або за домовленістю з викладачем – у інший зручний час.

За потреби віддаленої комунікації (в т.ч. під час можливого карантину) використовуватимуться засоби телефонного, мобільного та онлайн зв'язку. Зокрема для проведення відеоконференцій буде використовуватись інструментарій платформи Zoom.

Електронна документальна комунікація буде здійснюватися за допомогою електронної пошти викладача, вказаної вище. Листи мають надсилатися під назвою, яка повинна починатися з «АВС_2026.....»

• *Політика електронних пристроїв.* Під час занять використання мобільних телефонів, ноутбуків та інших електронних пристроїв дозволяється тільки для потреб освітнього процесу.

⁴ Про неможливість з об'єктивних/поважних причин бути присутнім на конкретному занятті або усіх заняттях здобувач через старосту повинен поінформувати викладача **в розумні строки** але не пізніше ніж впродовж **10 днів** з моменту виникнення обставини, що унеможливила присутність здобувача на занятті. Поважність причин визначається на розсуд викладача

⁵ Спосіб взаємодії в такому випадку обирається індивідуально та погоджується викладачем.

• *Інклюзивність.* Навчальна дисципліна ABC_2026 розрахована на усіх категорій студентів магістратури, незалежно від їх спеціалізації, планів майбутнього працевлаштування, статі та наявності особливих освітніх потреб.

• *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Якщо студенти бажають отримати під час занять відповіді на питання не передбачені програмою курсу, але пов'язані з ABC, своє прохання з цього приводу вони повинні сформулювати викладачу завчасно (за тиждень до аудиторного заняття, засідання гуртка, зустрічі тощо)

Матеріали від студентів, повинні надаватися/надсилатися викладачу вчасно (завдання самостійної роботи повинні надсилатися через старосту не пізніше за **7-днів строк** до дня заліку). Питання про прийняття та перевірку матеріалів, що надійшли з порушенням встановлених строків вирішується **на розсуд викладача**.

Перескладання пропущених лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://univer.km.ua/pro-universytet/normatyvna-baza/normatyvna-baza>).

• *Політика академічної доброчесності:* Викладач та студенти при взаємодії в рамках ABC_2026 дотримуються вимог академічної доброчесності.

Використання ресурсів ШІ допускається тільки для пошуку та збору матеріалу, створення ілюстрацій, інших форм візуалізації для надання наглядності авторським тезам та висновкам здобувача.

У випадку порушення вимог академічної доброчесності викладачем або студентами настає відповідальність відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Регламенту комісії з академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

На офіційному сайті Університету в рубриці «Академічна доброчесність» рекомендовано ознайомитись із змістом наступних документів: Кодекс академічної доброчесності (затв. рішенням Вченої ради 23.10.2019, введений в дію 25.10.2019), Регламент Комісії з академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (затв. рішенням Вченої Ради 26.12.2019, введений в дію 27.12.2019). (<https://univer.km.ua/index.php/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist-ta-etyka/akademichna-dobrochesnist>)

• *Політика врегулювання конфліктів:* Конфлікт — це невіддільний елемент та нормальний стан суспільного життя, зумовлений розмаїттям людських інтересів, потреб та поглядів. Конфлікт часто є фактором, що сигналізує про необхідність змін та допомагає знаходити нові рішення. Тому у випадку виникнення конфліктів рекомендовано спільний діалог сторін конфлікту щодо його врегулювання. У разі неспроможності самостійного врегулювання конфлікту учасниками освітнього процесу рекомендовано звертатися до процедур визначених Етичним кодексом Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://surl.li/xddcxm>).

Процедура звернення з апеляцією на результати підсумкового контролю передбачена п. 3.8.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова (<https://cutt.ly/FtC24tq0>).

Критерії оцінювання та вимоги до робіт здобувачів⁶

№ п/п	ВИД НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ/ВИД РОБІТ	ВИМОГИ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	ПРИМІТКА
1	Лекція/опрацювання лекційного матеріалу	1. Рекомендована присутність на лекційних заняттях 2. Активна участь у лекційному занятті у формі (відповіді на запитання лектора щодо пройденого матеріалу, діалог-дискусія з викладачем, по темі поточної лекції, участь у тестуваннях під час лекцій)	Студент отримує наступні бали, якщо бере активну участь у лекційному занятті: 1. Присутність на занятті – 0,5 бала; 2. Відповіді на запитання лектора щодо пройденого матеріалу, діалог-дискусія з викладачем, по темі поточної лекції, участь у тестуваннях під час лекцій – до 1,5 балів	Бали, отримані за участь у лекційних заняттях сумуються в кінці семестру. Але в будь-якому разі загальна кількість балів що враховується за результатами навчання під час лекцій при здійсненні кінцевого контролю не може перевищувати 10 балів для студентів ДФЗО, 5 балів для студентів ЗФЗО
1*	Лекція/опрацювання лекційного матеріалу/ презентації	Для підтвердження опрацювання здобувачем лекційного матеріалу, останній може виконати та надіслати через старосту викладачу одне з наступних завдань: 1. Анотована бібліографія по темі лекції 2. Фабулу кейса (задачі) по темі лекції з гіперпосиланням на джерело оприлюднення.	Кейс , повинен бути реальним, зміст повинен містити загальний опис ситуації (1-2 абзаци) і гіперпосилання на джерело оприлюднення Анотована бібліографія повинна налічувати не менше 5 позицій оприлюднених останні 5 років з описом обсягом 1-3 абзаци до кожної позиції з гіперпосиланням на джерело оприлюднення. Оформляється самостійна робота у письмовій або електронній формі (за вимогою викладача). Відповідність темі лекції, яка відпрацьовується оцінюється в – 1,0 бал; Креативність – до 2.0 балів ⁷ .	Бали, отримані за активність на лекціях, якщо загальна їх кількість перевищує граничний для лекцій показник можуть бути додані до балів за поточну успішність
2.1	Семінарське заняття (СЗ)/ усна відповідь/ практика	1. Рекомендована присутність на практичних заняттях 2. При підготовці до практичного заняття рекомендовано опрацювати лекційний матеріал, загальну і	За результатами роботи на заняття здобувач може отримати один з наступних результатів: 1. Присутність на занятті – 0,5 балів;	

⁶ * критерії оцінювання з позначкою «*» застосовуються як альтернативний варіант у випадку відсутності можливості проведення занять безпосередньо або за допомогою засобів відеоконференц-зв'язку

⁷ Бали за креативне мислення (від 0,5 до 2.0) може бути додано за виконання будь-якого завдання.

Критерій креативності визначається на розсуд викладача 😊

		спеціальну літературу, національне законодавство та міжнародні акти, відеоматеріали по методиці проведення примирних процедур, а також відпрацьовувати набуті комунікаційні навички.	2. Здобувач ілюструє володіння матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу – 0.5 балів; 3. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу по темі заняття, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал -1.0 бал; 4. Здобувач працюючи на занятті ілюструє вміння аналізувати, узагальнювати, систематизувати інформацію по темі заняття, робити самостійні висновки з питань теми, добирати аргументи для підтвердження власної точки зору – 3.0 бали; 5. Здобувач вільно володіє матеріалом по темі, вільно розв'язує практичні завдання - 4.0 бали; 6. Здобувач ілюструє вільне володіння матеріалом по темі та самостійне опрацювання необхідної в т.ч. додаткової інформації; вільно розв'язує практичні завдання та продукує нестандартні (креативні) рішення, переконливо аргументує відповіді -до - 5,0 балів.	В кінці семестру смутується кількість балів, отриманих здобувачем за результатами усної роботи під час семінарських (практичних) занять, бали за виконання письмової аудиторної роботи у формі презентацій, таблиць, схем, додаткові бали за активність під час лекцій. Але в будь-якому разі загальна кількість балів що враховується за результатами навчання під час семінарських (практичних, лабораторних) занять при здійсненні кінцевого контролю не може перевищувати 30 балів для студентів ДФЗО, 25 балів для студентів ЗФЗО .
2.2.	СЗ/ вирішення ситуаційного завдання	Вирішення ситуаційного завдання може здійснюватися усно або письмово. При цьому відповідь повинна містити фабулу завдання; розкритий алгоритм розв'язання з посиланням на використані джерела; висновок/відповіді по питанням завдання. Креативність вітається.	Студент отримує наступні бали 1. Правильний алгоритм аналізу ситуації, що лежить в основі завдання –1,0 бал; 2. Правильно обрані джерела –1,0 бал; 3. Правильні та обґрунтовані відповіді/висновки – 1,0 бал;	

2.3.	СЗ/ тренінг	Тренінгова форма заняття вимагає від здобувача, володіння матеріалом та ініціативності та в деякій мірі креативності для успішної участі у тренінгових активності .	Студент отримує наступні бали у випадку, якщо завдання відповідає наступним критеріям: 1. Участь студента свідчить про володіння матеріалом заняття, дії є релевантними – 3,0 бали; 2. Ініціативність – 1,0 креативність – 1,0 бал	
2,4*	СЗ письмові завдання в умовах військового стану*	Здобувач, який у зв'язку з військовим станом не має можливості бути присутнім на заняттях але має можливість надіслати викладачу письмовий матеріал на будь-якому носії (здатному для відтворення обсягу опрацьованого матеріалу) може отримати за опрацювання матеріалу семінарського заняття наступну кількість балів	1. матеріал містить лаконічний, виклад відповіді на запитання СЗ – 1 бали 2. матеріал свідчить про опрацювання загальної літератури з обраної проблематики – 1.0; 3. матеріал містить власні аргументовані розмірковування здобувача щодо проблематики СЗ – 1 бали 4. матеріал свідчить про опрацювання здобувачем спеціальної літератури з обраної проблематики –1.0; 5. матеріал свідчить про опрацювання здобувачом вітчизняної практики (конкретного прикладу), що мав місце в 2021-2026 роки –до 3 балів; 6. матеріал свідчить про опрацювання здобувачем Зарубіжної практики (конкретного прикладу) що мав місце в останні 2021-2026 –до 3 балів; 7. Креативність – до 2.0 Зараховується загалом до 5,0 балів	
3.1	Самостійна робота (СР)/ анотована бібліографія	Вимоги див. п. 1* цієї таблиці	8. Вимоги див. п. 1* цієї таблиці	
3.2	СР/ презентації	1. Рекомендована структура презентації : остання повинна бути структурованою та логічною. 2. Рекомендований обсяг – від 10 до 20 слайдів. 3. Креативність	Студент отримує наступні бали у випадку, якщо презентація відповідає наступним критеріям: 1. Презентація є структурованою, логічною та чітко викладеною – 1,0 бали 2. Креативність – 1,0	

3.3.	СР/кейс_підготовка проекту юридичного документа (медіаційної, арбітражної угод тощо)	При підготовці та оформленні проекту документа рекомендовано враховувати вимоги законодавства до форми і змісту відповідного документа та практику його застосування.	Здобувач отримує наступні бали 1. Правильно обрано тип документа та дотримано формальних вимог щодо його форми, реквізитів –1,0 бал; 2. Документ містить усі обов'язкові елементи – 1,0 бал 3. Зміст документа характеризується, логічністю, обґрунтованістю, правильними посиланнями на нормативні джерела – до 3 балів;	
3.4	СР/ реферат	1. Рекомендована структура реферату: титульна сторінка встановленого зразка (зразок в НММ.), вступ, параграфи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). Розділи змісту роботи формулюються самостійно здобувачем як найважливіші напрями розкриття обраної теми. 2. Рекомендований обсяг – до 15 сторінок. При цьому обраний здобувачем обсяг роботи повинен забезпечувати належне висвітлення завдання. 3. Нумерація на титульному аркуші не проставляється. 4. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки. 5. Захист роботи передбачає презентацію реферату на практичних заняттях або науковому гуртку. .	Студент отримує наступні бали у випадку, якщо реферат відповідає наступним критеріям: 1. Реферат є структурованим та чітко викладеним – 0,5 бали 2. Вступ розкриває актуальність обраної проблематики– 0,5; 3. Реферат містить аналіз правових норм інших джерел права – 0,5 (якщо джерела за останній рік + 1,0 бал); 2 При написанні реферату опрацьовано не менше трьох джерел загальної літератури –0,5; 3 При написанні реферату опрацьовано не менше трьох джерел спеціальної літератури – 1,0; 4 Реферат містить огляд загальної правозастосовчої(в т.ч. судової) практики,огляд загальної практики НАМУ, МКАС при ТПП України, ЄСПЛ тощо–1,0 (якщо інформація за останній рік + 1,0 бал);; 5 Реферат містить аналіз двох і більше конкретних прикладів з практики, які стосуються теми реферату–4.0 (якщо інформація за останній рік + 1,0 бал);; 6. Висновки сформульовані в рефераті є переконливими та обґрунтованими – 1,0;	Бали, отримані за самостійну роботу та індивідуальні завдання впродовж семестру сумуються і в кінці семестру виставляються до балів за самостійну роботу. Але в будь-якому разі загальна кількість балів за результатами самостійної роботи, що враховується при здійсненні кінцевого контролю не може перевищувати 20 балів для студентів ДФЗО, 30 балів для студентів ЗФЗО

			7. Посилання на використані джерел правильно оформлено – 1,0.	
4	Індивідуальна наукова діяльність	Студенти можуть працювати над проблематикою ABC_2026, що їх зацікавила, та оприлюднювати результати своїх напрацювань на засіданнях наукового гуртка, наукових, науково-практичних заходах. Рекомендовані вимоги до доповідей студентів: 1. Рекомендована структура: вступна частина, в якій зазначається актуальність проблематики обраної студентом для дослідження. Основна частина, в якій окреслюється опрацьований студентом масив джерел, встановлені факти та аргументи. Може містити посилання на нормативні та літературні джерела правозастосовчу практику; Висновок – частина в якій формулюються основні висновки автора з приводу досліджуваної проблеми. 2. Рекомендований обсяг – до 5 сторінок; 3. Самостійність висновків та пропозицій, їх актуальність та доктринальне та практичне значення	Студент отримує наступні бали у випадку, Систематична участь у робот науково-практичного гуртка «Альтернатива» – до 5,0 балів Підготовка доповіді та оприлюднення на засіданнях гуртка, навнутрішньо вузівському науковому заході – до 5,0 Підготовка доповіді та оприлюднення на всеукраїнському або міжнародному науковому заході – до 10,0 Участь в дебатах, симуляціях, змаганнях в межах роботи гуртка - до 10,0	
5	Результати неформальної/інформальної освіти	В межах ABC_2026 зараховуються результати позааудиторного навчання, за умови, що таке навчання проходило очно чи дистанційно в навчальних або наукових вітчизняних чи зарубіжних закладах, або очно чи дистанційно проводилось суб'єктами, що офіційно надають освітні послуги	Студент отримує наступні бали у випадку, якщо презентація відповідає наступним критеріям: 1. Навчання з дисципліні аналогічної за змістом ABC_2026 проходило в вітчизняних чи зарубіжних ЗВО – зараховується вся кількість годин, але не більше 25% ОК	Бали, отримані впродовж семестру за участь у роботі наукового гуртка та наукових заходах зараховуються до

			2. Навчання з дисципліни аналогічної за змістом ABC_2026 проводилось іншими суб'єктами освітніх послуг – зараховується не більше 5 балів за 1 заняття відповідної теми навчальної дисципліни. 3. Тренінги, МК тощо з проблематики ABC – зараховується на розсуд викладача в обсязі не більше 10-ти балів за поточну успішність або за самостійну роботу	балів за самостійну роботу
6	Кінцевий контроль / залік	Залікові бали визначаються за формулю. Якщо здобувач не влаштовує результат він може пройти усне опитування.. Заліковий білет містить 2 теоретичних та 1 ситуаційне завдання.	За залік в цілому студент може отримати – 40 балів, якщо його відповідь на заліку відповідає наступним критеріям: 1. відповідь на теоретичні завдання ілюструє, наскільки засвоений зміст теоретичної частини курсу – до 10,0 балів 2. При вирішенні ситуаційного завдання студент обґрунтовано обрав найбільш оптимальний спосіб вирішення запропонованого в завданні конфлікту та логічно та чітко охарактеризував алгоритм дій під час цієї процедури та використовуваних методик – до 20 балів.	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за правилами визначеними в п. 4.5. Положення про організацію освітнього процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова https://cutt.ly/FtC24tq0 .
7	Остаточне оцінювання результатів курсу	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною накопичувальною шкалою та шкалою ЄКТС	Остаточні критерії оцінювання за шкалою ECTS див. п. 4 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова	Кінцева оцінка здійснюється шляхом складання суми балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

АНКЕТА
перед початком вивчення навчальної дисципліни

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
Юридичний факультет

Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право Спеціальність D8 Право
Освітній рівень - *другий*. Рік навчання —2-й . Семестр —3-й.

Навчальна дисципліна (НД) –*АЛЬТЕРНАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ПРАВОВИХ СПОРІВ*
Викладач НД *Надія БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА*
Анкетування перед початком вивчення НД в 2026 р.

1. Що Ви очікуєте від вивчення НД _____

2. Які теми НД Вас зацікавили найбільше? Чому? _____

3. Яким питанням/проблемам Ви б хотіли щоб викладач приділив більше уваги в викладанні НД _____

Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення; ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань). Спеціальні компетентності СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності; СК 8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів; СК 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
Програмні результати навчання	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання; РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження; РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв’язання ; РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг ; РН 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

У випадку наявності пропозицій щодо удосконалення силлабусу, виявлення опіски, неточності чи іншої помилки, прохання повідомити про це викладачу!

Docendo discimus !